

Äänitteen nimi: 2020-09-25 TEM Mika Lintilä.mp4

Äänitteen kesto: 00:11:57

[äänite alkaa]

Puhuja 1 [00:00:02]: Hyvää aamupäivää myös omasta puolestani ja tervetuloa tähän ilmasto- ja energiastrategian valmistelun aloitusseminaariin.

Puhuja 1 [00:00:16]: Energiapolitiikan ja ilmastopolitiikan tavoitteena on edetä johdonmukaisesti kohti kestävää ilmastoneutraalia yhteiskuntaa. Tämä kehitys ei tapahdu yhteiskunnan ulkopuolella vain osana yhteiskunnan toimintaa ja yhteiskunnan toiminnan kautta. Tarvitsemme siis pitkäjänteistä ja ennakoivaa ilmasto- ja energiapolitiikkaa.

Puhuja 1 [00:00:40]: Kehityksessä kohti kestävää ja ilmastoneutraalia yhteiskuntaa ovat mukana kaikki yhteiskunnan toimijat teollisuudesta vapaaehtoisjärjestöihin, yksittäisestä ihmisestä monikansallisiin organisaatioihin. Tämä tarkoittaa sitä, että kun suunnittelemme ja ohjaamme ilmasto- ja energiapolitiikkaa meidän täytyy sovittaa yhteen erilaisia tarpeita ja välillä ristiriitaisiakin toiveita.

Puhuja 1 [00:01:08]: Kasvun ja yrittämisen mahdollisuudet on turvattava ja toisaalta luontoarvoja ja ihmisten hyvinvointia on kunnioitettava.

Puhuja 1 [00:01:24]: Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite hiilineutraalisuudesta vuonna 2035 ja hiilin negatiivisuudesta pian sen jälkeen. Tämä tavoite on tarkoitus saavuttaa sekä nopeuttamalla päästövähennystoimia että vahvistamalla hiilinieluja. Hiilineutraalisuus vuonna 2035 on laaja-alainen melkeinpä kaiken kattava tavoite, jonka saavuttamista voidaan edistää hyvin monin toimenpitein.

Puhuja 1 [00:01:56]: Toisaalta meillä on jo arvioita siitä, että hiilineutraalisuus vuonna 2035 -tavoitteen saavuttamiseksi myös tarvitaan päästövähennystoimia kaikilla päästösektoreilla. Valtioneuvosto on viime keväänä aloittanut työ- ja elinkeinoministeriön johdolla hallitusohjelman mukaisen ilmasto- ja energiastrategian valmistelun.

Puhuja 1 [00:02:23]: Strategiaa valmistellaan koordinoitusti keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman kanssa, jota ympäristöministeriö koordinoi ja jossa määritellään EU:n

päästökauppajärjestelmän ulkopuolisen niin sanotun taakanjakosektorin uudet politiikkatoimet.

Puhuja 1 [00:02:41]: Strategia kattaa kaikki kasvihuonepäästö -lähteet niin päästökauppasektorin, taakanjakosektorin kuin maankäyttösektorin sekä päästöjen lisäksi maankäyttösektorin kasvihuonekaasu [nielut? 00:02:54], mutta ei tässä kaikki. Ilmasto- ja energiastrategia tulee toimimaan eri kokonaisuuksia yhdistävänä hiilineutraalisuus 2035 toimenpideohjelmalla. Kyse on siis varsin laajasta kokonaisuudesta.

Puhuja 1 [00:03:22]: Ilmasto- ja energiastrategioita on valmisteltu siten, että eri hallinnonalat vastaavat oman sektoriaan koskevasta osuudesta, esimerkiksi tekemällä tai teettämällä omia laskelmiaan ja vaikutusarvioita. Jokainen sektori, oli sitten kyse liikenteestä, maataloudesta, rakentamisesta tai teollisuusprosesseista, on oman alansa paras asiantuntija ja siksi näitä erillisiä selvityksiä ja ohjelmia on useita.

Puhuja 1 [00:03:52]: Tämä kalvo kuvaa hyvin tätä laajaa kokonaisuutta, jossa jokainen osa on tärkeä ja osista muodostuu strategiakokonaisuus. Tässä kalvolla on esimerkinomaisesti mukana muutamia niistä selvityksistä, joita ilmasto- ja energiastrategian valmistelussa tullaan hyödyntämään. Esimerkiksi hallitusohjelman mukaisesti maankäyttösektori kytketään tällä hallituskaudella entistä tiiviimmin osaksi kansallisen ilmasto- ja energiapolitiikan suunnittelua ja toimeenpanoa, joten maankäytön ilmastoratkaisun toimenpidekokonaisuudesta saadaan syötteitä strategian valmisteluun.

Puhuja 1 [00:04:35]: Toinen esimerkki on työ- ja elinkeinoministeriön asettama energia-alan sektori-integraation työryhmä. Sektori-integraatio ei suoraan liity kasvihuonekaasujen vähentämiseen, mutta sillä on konkreettinen rooli päästöjen vähentämistoimien mahdollistajana. Sektori-integraatio liittyy myös strategiassa käsiteltävän energiamarkkinat ulottuvuuteen.

Puhuja 1 [00:05:00]: Sektori-integraation työryhmän tehtävänä on tarpeita, mahdollisuuksia ja esteitä kartoittamalla edistää sektori-integraatiota sekä esittää konkreettisia ratkaisuvaihtoehtoja asian edistämiseen. Työryhmän esittämien toimien tulee edistää hallitusohjelman mukaisia tavoitteita, saavuttaa ilmastoneutraalisuus 2035 mennessä sekä parantaa Suomen kilpailukykyä.

Puhuja 1 [00:05:30]: Tietoja strategian valmistelua varten saadaan tarpeen mukaan myös hallinnon ulkopuolelta, mistä hyvänä esimerkkinä on keväällä valmistuneet teollisuuden toimialakohtaiset vähähiili tiekartat. Ei ole oikein ajatella, että jokin selvitys olisi toista

tärkeämpi vaan nämä kaikki eri selvitysten tiedot ja laskelmat kootaan yhteen ja sovitetaan yhteen ilmasto- ja energiastrategiassa.

Puhuja 1 [00:06:02]: Kasvihuonekaasupäästöjen lähteiden ja nieluksen lisäksi ilmasto- ja energiastrategia tulee sisältämään tarkasteluja EU:n energiaunionin kaikkien viiden ulottuvuuden osalta. Strategiassa käsitellään kasvihuonekaasupäästöjen lisäksi uusiutuvaa energiaa, energiatehokkuutta, energiamarkkinoita, energiaturvallisuutta sekä TKI-toimia. Päähuomio strategiassa, linjattavissa politiikkatoimissa ja niihin perustuvissa skenaarioissa kiinnitetään EU:n vuodelle 2030 asettamien ilmasto- ja energiatavoitteiden täyttämiseen ja hallitusohjelman hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseen.

Puhuja 1 [00:06:46]: Tavoitteena on sekä EU:n että Suomen itse asettamien ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttaminen. Strategian valmistelussa otetaan huomioon myös Euroopan komission viime viikolla esittämä uusi ilmastotavoite, jonka mukaan vuoden 2030 päästövähennystavoitetta olisi kiristettävä 40 prosentista 55 prosenttiin vuoden 1990 päästöihin verrattuna. Tästä aiheesta kuulemme myöhemmin lisää ministeri Krista Mikkosen puheenvuorossa.

Puhuja 1 [00:07:26]: Strategian sisältö valmistuu kesällä 2021 ja tullaan antamaan hallituksen selontekona eduskunnalle syksyllä 2021. Hyvät kuulijat, energiaan ja ilmastoon liittyviä aiheita on uutisissa lähes päivittäin. Viimeaikaisista energia- ja ilmasto -aiheisista uutisista voisi mainita esimerkiksi muutamia: konsultointiyhtiö [?? 00:07:57] Oy:n ja [?? 00:07:57] Energy Consulting Oy:n työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta toteuttaman selvityksen, jossa suositellaan liikenteen biopolttoaineiden jakeluvuoroituksen laajentamista liikennekaasuihin ja sähköpolttoaineisiin.

Puhuja 1 [00:08:13]: Toinen esimerkki on [?? 00:08:14] Oy:n työ- ja elinkeinoministeriölle turpeen käytöstä tekemä selvitys, jonka arvioiden mukaan turpeen käyttö ja sen poltosta syntyvät hiilidioksidipäästöt laskevat Suomessa vähintään 70 prosenttia vuoteen 2030 mennessä markkinaehtoisesti päästöoikeuden hinnan noustessa ja jo kevyiden veronkorotusten avulla.

Puhuja 1 [00:08:37]: Kolmas esimerkki koskee energiajärjestelmään liittyviä uutisia, joiden mukaan energiajärjestelmien toiminnan turvaamiseksi ja tehostamiseksi eri energiajärjestelmät ovat linkitettävä vahvasti toisiinsa. Energiainfrastruktuuria tulee vahvistaa muun muassa sähköistymisen vuoksi. Älykkäitä ratkaisuja tarvitaan paitsi sähköverkoissa myös lämpöverkkojen ohjauksessa ja esimerkiksi sähköautojen latauksessa.

Puhuja 1 [00:09:08]: Vetyteknologiastakin keskustellaan enemmän kuin koskaan aikaisemmin. EU:n omalla kesällä julkistetulla vetystrategialla on tässä merkittävä vaikutuksensa. Myös pitkittynyt koronaviruksen aiheuttaa energia-alalle päänvaivaa. Miten tässä tilanteessa turvaamme energian huoltovarmuuden ja energiaturvallisuuden? Vaikka kansainväliset energiamarkkinat ja kuljetukset toimivat tällä hetkellä, luo koronavirusi pitkittyessään uudenlaisia epävarmuuksia.

Puhuja 1 [00:09:44]: Näitä ja monia muitakin aiheita käsitellään ilmasto- ja energiastategiassa ja toivottavasti monista niistä myös tehdään strategian yhteydessä poliittisia päätöksiä. Ilmaston lämpenemistä aiheuttavista kasvihuonekaasupäästöistä noin 80 prosenttia on peräisin energiantuotannosta ja -kulutuksesta, mukaan lukien liikenne. Tästä syystä energia- ja ilmastopolitiikka ovat kietoutuneet tiiviisti toisiinsa.

Puhuja 1 [00:10:14]: Suurimmat päästövähennykset saadaan teollisuusprosessien muutoksen kautta. Nämä muutokset tapahtuvat käytännön investointisysteimeistä, usein portaittain, välillä on tasaisempaa ja sitten toteutuu suurimpia päästövähennyksiä. Teollisuuden toimintaa ja päästöjen vähentämisponnisteluja tulee edesauttaa, tulee tarkasti miettiä mitä valtio voi tehdä tämän hyväksi, verotus ja muut kustannusvaikutteiset toimet tulee punnita hyvin tarkasti.

Puhuja 1 [00:10:47]: Hallitusohjelman mukaan tavoitteena on, että sähkön- ja lämmöntuotanto on Suomessa lähes päästötöntä 2030-luvun loppuun mennessä, huolto- ja toimitusvarmuus näkökulmat huomioiden. Energiantuotannon puolella sähköntuotannossa vähähiilisyys etenee osin kivihiiilen kieltämisen kautta, osin markkinaehtoisin turpeen osalta, kuten jo tuossa aiemmin mainitsinkin.

Puhuja 1 [00:11:13]: Se, mihin nyt pitää kiinnittää huomiota on lämmityssektorin päästöjen väheneminen, miten se toteutetaan ja millä lämmitysenergiaa jatkossa tuotetaan. Ilmasto ja energiastategia ja muut sektorikohtaiset selvitykset nostavat toimenpide-ehdotuksia ja uusia avauksia poliittiseen keskusteluun.

Puhuja 1 [00:11:34]: Ilman poliittista yhteisymmärrystä ja selkeitä toimintalinjauksia emme voi edetä kohti kunnianhimoisia tavoitteita, emme ainakaan tavoiteaikataulussa.

Puhuja 1 [00:11:48]: Näillä sanoilla toivotan seminaariin osallistujille antoisaa seminaaria ja mielenkiintoista keskustelua. Kiitoksia.

[äänite päättyy]